

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายคุณโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2
THE ADMINISTRATORS' MORAL CHARACTERISTIC BASED ON EDUCATIONAL
PROFESSION IN KHUNTO NETWORK CENTER UNDER THE OFFICE OF
KALASIN EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

ไพรัตน์ คำก้อย (Phairat Khamgon)*

ดร.ธนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (Dr.Thanomwan Prasertcharoensuk)**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายคุณโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายคุณโท ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานที่อยู่ในศูนย์เครือข่ายคุณโท จำนวน 177 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลได้หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบโดยใช้ค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรมต่อสังคม คุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และ คุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และคุณธรรมที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ 1) คุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง 2) คุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพ 3) คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ยกเว้น คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ และคุณธรรมจริยธรรมต่อสังคม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : คุณลักษณะคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ

Key Words : moral characteristics, Educational professional

*นักศึกษาลำดับชั้นศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the administrators' moral characteristics based on educational profession in Khunto Network Center under the Office of Kalasin Educational Service Area 2, and 2) to compare the administrators' opinion on moral characteristics based on educational profession in Khunto Network Center. The population were the school administrators and teachers working at Khunto Network Center, total of 17 persons. The instrument for data gathering was questionnaire with reliability of the whole issue as 0.98. Data were analyzed by using Computer Program to calculate the frequency, percentage, mean, standard deviation, and compare by the t-test.

The research findings found that:

1. For the overall and each aspect of administrators' moral characteristics based on educational profession, found that they were in "high" level ranking in order as follows: the moral toward society and moral toward profession with the same average value, the moral toward clients, moral toward colleagues, and "high" level for the last order was the moral toward oneself.

2. For the overall 5 aspects of comparison findings of the administrators' opinion toward moral characteristics based on educational profession, found that there were significant differences at 0.05 level as follows: 1) the moral toward oneself, 2) the moral toward profession, 3) the moral toward colleagues, except the moral toward clients and the moral toward society, there was no significant difference at 0.05 level.

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของคน ดังพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงตรัสไว้ว่า "นอกจากการศึกษาจะสอนให้คนเก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอบรมให้พร้อมกันไปด้วย ประเทศของเราจึงจะได้คนดีมีคุณภาพคือ ทั้งเก่งทั้งดีมาเป็นกำลังของบ้านเมืองให้ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์และให้ความดีเป็นปัจจัยเพื่อประกอบหนุนนำความเก่งให้เป็นไปในทางที่ถูก ที่อำนวยประโยชน์อันพึงประสงค์" (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543) และประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2541) ซึ่งเป็นกฎหมายหลักทางการศึกษาที่สำคัญของประเทศได้กำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาไว้ในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ

สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สุพล วังสินธ์, 2545) กล่าวว่าคุณค่าที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียน การสอน และการเรียนรู้รวมทั้งประชาสัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเปรียบได้ว่าเป็นจอมทัพสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีและตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติและได้รับยกย่องจากบุคคลทั่วไป ผู้บริหารเป็นตำแหน่งที่ให้ทั้งคุณและโทษแก่ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นอย่างมากในด้านที่เป็นประโยชน์ผู้บริหารมีโอกาสประกอบคุณงามความดีสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่สังคมและประเทศชาติส่วนด้านที่เป็นโทษนั้นก็อาจเป็นโทษอย่างมหันต์ได้เช่นเดียวกันถ้าผู้บริหารขาดคุณธรรมใช้ตำแหน่ง

หน้าที่ไปในทางที่ไม่ถูกต้อง (พระสมชาย ฐานวุฑโฒ, 2545) ถือว่าผู้บริหารเป็นผู้มีอำนาจบันดาลคุณและโทษให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตั้งแต่การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อน ลด ปลด ย้ายและให้ออก ถ้าการกระทำดังกล่าวนี้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมและผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมปัญหาก็คงไม่เกิดขึ้น แต่ถ้าผู้บริหารขาดคุณธรรม มีอคติ กลั่นแกล้ง ใช้อารมณ์ นำเรื่องส่วนตัวมาเป็นเครื่องตัดสินจนเป็นเหตุให้ผู้เกี่ยวข้องลำบากเดือดร้อนก็จะเกิดความวุ่นวายต่างๆ ได้ในสภาพความเป็นจริงผู้บริหารสถานศึกษาบางคนยังมีพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมจริยธรรมและไม่ประพฤติปฏิบัติตนมาตรฐานตามวิชาชีพทางการศึกษาไม่เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม จนทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพทางการศึกษาเป็นอย่างมาก

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายคุณไท่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 จะต้องเป็นผู้มีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา และปฏิบัติตามคุณธรรมอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชาและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กที่จะเป็นทรัพยากรบุคคลอันทรงคุณค่าในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

จากเหตุผล ความจำเป็นและปัญหาดังกล่าว ทำให้มองเห็นถึงความสำคัญของคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะที่เป็นผู้วิจัย มีความต้องการทราบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายคุณไท่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ที่มีต่อคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา

2. ปัญหาการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายคุณไท่ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา โดยเรียงลำดับตามคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 ด้าน คือ คุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง คุณธรรมจริยธรรมต่อ

วิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรมต่อสังคม เป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายคุณไท่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2

3.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายคุณไท่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะตามมาตรฐานการปฏิบัติตนที่ดีทั้ง 5 ด้าน คือ คุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง คุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรมต่อสังคม (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549)

4.2 คุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

4.3 คุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

4.4 คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจา ใจต้องบริการด้วยความจริงใจไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

4.5 คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

4.6 คุณธรรมจริยธรรมต่อสังคม หมายถึง ผู้บริหารพึงปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4.7 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาภายในศูนย์เครือข่ายคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2

4.8 ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนภายในศูนย์เครือข่ายคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2

4.9 ศูนย์เครือข่ายคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในศูนย์เครือข่ายคุณภาพ จำนวน 10 โรงเรียน

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในศูนย์เครือข่ายคุณภาพ ปีการศึกษา 2550 ทั้งหมด 10 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16 คน ครูผู้สอน จำนวน 161 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 177 คน ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด

5.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 5 ด้านได้แก่ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549)

- 1) คุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง
- 2) คุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพ
- 3) คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ
- 4) คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบ

วิชาชีพ

5) คุณธรรมจริยธรรมต่อสังคม

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายคุณภาพ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ และได้นำแบบสอบถามนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อหา ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้านการใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่นๆ โดยมีเกณฑ์ในการตัดสิน คือคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence; IOC) ที่คำนวณได้มากกว่า .50 แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตร ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอหนังสือคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ไปขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายคุณภาพ ทั้ง 10 โรงเรียน เพื่อรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกำหนดรับคืนภายใน 7 วัน เมื่อแบบสอบถามได้รับคืนนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับมาทั้งหมด 177 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยใช้ค่าสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

6. สรุปและอภิปรายผล

6.1 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายกุญโท

1) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรมต่อสังคม คุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และ คุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง ตามลำดับ

2) คุณธรรมจริยธรรมต่อสังคม โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” อันดับแรกได้แก่ ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในทางวิชาการหรือวิชาชีพ แก่ชุมชน และอันดับสุดท้ายได้แก่ อุทิศตนเป็นที่ปรึกษา และช่วยแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

3) คุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับ “มาก” อันดับแรกได้แก่ ยกย่อง เชิดชูเกียรติ และแสดงความยินดีกับเพื่อนร่วมวิชาชีพที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน และอันดับสุดท้ายได้แก่ เข้าร่วมส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมของวิชาชีพ หรือองค์กรวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์

4) คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ โดยภาพรวมและรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” อันดับแรก ได้แก่ บริหารงานโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และอันดับสุดท้ายได้แก่ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ครูและผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน

5) คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ โดยภาพรวมและรายข้อพบว่า อยู่ในระดับ “มาก” อันดับแรกได้แก่ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของเพื่อนร่วมงาน และอันดับสุดท้ายแต่ได้แก่ มีความรอบรู้เกี่ยวกับผู้ร่วมงานในด้านต่างๆ

6) คุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง โดยภาพรวมและรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” อันดับแรกได้แก่ ประพฤติตนตามจารีตประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ และอันดับสุดท้ายได้แก่

สร้างผลงานที่แสดงถึงการพัฒนาความรู้และความคิดในวิชาชีพจนเป็นที่ยอมรับ

6.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายกุญโท โดยภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน

1) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ คุณธรรมที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ 1) คุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง 2) คุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพ 3) คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ยกเว้น ด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ และด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อสังคม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ โดยภาพรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น อุทิศตนเป็นที่ปรึกษาและช่วยแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม และ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ผลการเปรียบเทียบต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพ โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 1) แสดงความชื่นชมและศรัทธาในวิชาชีพ 2) รักษาชื่อเสียงและปกป้องศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ 3) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ และเต็มศักยภาพ 4) พึงทักความถูกต้องและความเป็นธรรมในวิชาชีพ และ ยอมรับในศักยภาพของเพื่อนร่วมวิชาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) ผลการเปรียบเทียบต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ โดยภาพรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นรับฟังความคิดเห็นที่มีเหตุผลของครูและผู้รับบริการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5) ผลการเปรียบเทียบต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 1) มีความรัก ความสามัคคี และร่วมใจกัน ผนึกกำลังในการพัฒนาการศึกษา 2) ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ 3) มีความรอบรู้เกี่ยวกับผู้ร่วมงานในด้านต่างๆ และ 4) การให้คำปรึกษา ยุติธรรม กับผู้ร่วมวิชาชีพอย่างเท่าเทียมกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6) ผลการเปรียบเทียบต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 1) ประพฤติตนตามจารีตประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ 2) ปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม และศีลธรรมอันดีงาม ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในวิชาชีพแสวงหาผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.3 อภิปรายผล

1) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรมต่อสังคม คุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบ

วิชาชีพ และคุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง เพราะว่าสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549) ได้ กำหนดวิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพที่ควบคุม นับเป็นความก้าวหน้าของวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาให้สูงขึ้น อันจะเป็นผลต่อผู้รับบริการทางการศึกษาที่จะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และมีมาตรฐานที่สูงขึ้นด้วย ซึ่งจะทำให้วิชาชีพทางการศึกษาได้รับความเชื่อถือ ศรัทธา มีเกียรติ และศักดิ์ศรีในสังคม และเนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน คือ 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน

2) จากผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีความแตกต่างกันได้แก่ 1) คุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง 2) คุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพ 3) คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ยกเว้น ด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ และด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อสังคม ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการประพฤติปฏิบัติตนยังไม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และบุคคลทั่วไป ทั้งยังใช้ตำแหน่งหน้าที่ในวิชาชีพแสวงหาผลประโยชน์ปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม และศีลธรรมอันดี และยังคงคิดถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรรยา รินสอน (2546) ที่ศึกษา “คุณธรรมและจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตร้อยเอ็ด ตามทัศนะของครู” พบว่าคุณธรรมและจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตร้อยเอ็ด สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือคุณธรรมและจริยธรรมต่อวิชาชีพการบริหาร คุณธรรมและจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน คุณธรรมและจริยธรรมต่อสังคมและประเทศชาติ และคุณธรรมและจริยธรรมต่อตนเอง อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรม

ที่ปฏิบัติจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 4 ด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ในทุกด้านมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคุณธรรมและจริยธรรมที่ปฏิบัติจริง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 และศูนย์เครือข่ายคุณไทควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเน้นในทุกๆ ด้าน ตามที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภากำหนดในจรรยาบรรณวิชาชีพ เพราะ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังมีปัญหาในด้านคุณธรรมจริยธรรมดังนี้คือ คุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง คุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพ และคุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ อย่างเช่น พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังมีการใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งวิชาชีพแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนเองอยู่ ไม่ยอมรับในศักยภาพของเพื่อนร่วมวิชาชีพ เห็น

ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม
แบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

7.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

- 1) ควรศึกษาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายคุณไท ตามความคาดหวังที่แท้จริงของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อเป็นการปลูกฝังและสร้างคุณธรรมจริยธรรม ตามความคาดหวังที่แท้จริงของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องการ
- 2) ควรศึกษาเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายคุณไท โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน และอายุราชการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อศึกษาคุณธรรมจริยธรรมตามขนาดของโรงเรียนและอายุราชการของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีผลต่างกันอย่างไร
- 3) ควรศึกษากระบวนการหรือวิธีการที่จะำคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนในศูนย์เครือข่ายคุณไท เพื่อจะได้ไปใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

8. เอกสารอ้างอิง

- กรรยา รินสอน. (2546). คุณธรรมและจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตชัยโยธิน ตามทัศนะของครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). จอมปราชญ์นักการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชัคเชลมีเดีย.
- กว้าง เสี่ยงล้ำ. (2549). พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พระสมชาย ฐานวุฑโฒ. (2545). มงคลชีวิตฉบับ ทางก้าวหน้า. กรุงเทพฯ: บริษัทฐานการพิมพ์.
- สุพล วังสินธ์. (2545). การบริหารโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา. ว.วิชาการ, 5(6).
- สุรศักดิ์ ปาเอ. (2543). สู่มิติการบริหารการศึกษามืออาชีพ. ว. วิชาการ, 3(6).
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2541). คู่มือพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2541. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2542). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนว พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].

- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.]. (ฉบับอัดสำเนา).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การดำเนินงานภาควิชาการบริหารการศึกษา ในการปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษา แห่งชาติ 2542. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.]. (ฉบับอัดสำเนา).
- สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2549). การสอนสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา.
- โลว มาลาทอง. (2542). คู่มือการศึกษาจริยธรรม สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษาทั่วไป นักบริหารนักปกครองและ ประชาชนทั่วไป. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- เหรียญทอง พรหมน้อย. (2547). การพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนปากเพรียววิทยาคม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- อัมพวัน สวัสดิ์พงษ์. (2544). การศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.
- Boeree,C.G. (2003). Moral development. [online].Cited in 22 August 2004. Available: <http://www.ship.edul~cgboeree/Genps/genpsy moraldev.html>.
- Carroll, Diane Faye Ownby. (1992). Teacher Morale as Relate to School Leadership Behavior (Moral, Leadership Behaviors) Dissertation Abstracts International. 61(3): 54-02-A.
- Knezevich, Stephen J. (1984). Administration of public Education, 4th ed. New York:Harper and Rowpublishers.